

SLOVENSKI NAROD.

Članka vsak dan, izven ponedeljke in dnevo po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvo, na katro naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

O narodnih izdajalcih.

Mej našimi sovražniki, mej Nemci, nemškutarji in c. kr. uradniki, kateri proti nam Slovincem agitirajo, imamo dve vrsti ljudi: eni so kateri vedo in znajo kam vlečejo, drugi so pak, ki za onimi koracajo ne vedoči kam jih steze peljajo, — tako tja v en dan capljajo za frazami „frfasungstraj“ itd., kakor koze za soljo. Kam pak vse nemčevanje mej Slovani v Avstriji vodi, kaj je njemu zadnji cilj in konec, to smo že mnogokrat povedali in naglašali in poudarjamo sedaj v oči vsem birokratom in mej nami naseljenim gospodovanja - željnim Nemcem tem lažje, ker je sam sorodnik cesarjev nadvojvoda Salvator govoril rešilno besedo v tem, namreč: Prusiji nas hočejo izdati, lepo Avstrijo razbiti, domišljenih 8 milijonov Nemcev s Čehi in Slovenci vred k 40 milijonom družih Nemcev spojiti. To so Nemci v svojej germanskej pijanosti uže mnogokrat sami priznali in sedaj imamo zopet en glas, ki odgovarja baš na nadvojvode Salvatorja brošuro, vse sovražne naklepe Nemčije priznava.

Časopis „Dresdener Nachrichten“ gori v rajhu, pravi v članku o imenovani brošuri, da za sedaj Nemčija še ne misli na to Avstrijo razbiti in „Nemce“ anektirati, ker ima njen želodec še z prebavanjem Elsas-Lotaringcev dovolj opravka, „vse drugo pak je, to se ve da — pravi ta nemšk glas — ali bode Nemčija mogla dolgo prenašati, da je osem milijonov Nemcev od nje odtrganih in v nevarnosti (?) od Slovanov požrtimi biti. Po našem prepričanju se to ne da izvesti. Avstrijski Nemci spadajo k Nemčiji; oni ne morejo biti brez nas, mi ne brez njih. Trst mora nemška luka biti, Alpe nemška južna meja proti Viaski. Kdaj bode čas prišel, da se avstrijski Nemci z državnimi Nemci zedinijo, o tem sedaj nečemo glave beliti si.“ Tako govori nemšk časopis in to je jasno in tako mislijo vsi politikujoči Nemci zunaj, — in vsi tisti ustavoverci pri nas, ki vedo za kaj gre, in vsi tisti, kateri sedaj le na to gredo, kako bi Slovenstvo zatlačili in za Nemčijo pri nas z nemščino tla gnajili.

Izdajalci svoje krvi so torej vsi oni „tudi-Kranjci“, kateri nečejo Slovenci bit in rajši z nemškutarji vlečejo in na pogin našega naroda delajo; Iškarijoti svojega rodu so oni mej nami, kateri za trideset ali še menj srebrnikov, za celo majhen zaslužek naši narodni stvari pri volitvah in drugod hrbet obrnejo in s tujcem potegnejo, kateri nam hote narodni grob kopati; politični butlji ali pa brezsrčni, sebični in samopridni ljudje, goli vsake ljubezni do domovine in

matere so tisti, ki za golimi frazami tekajo, ki morejo v očigled tega ravnanja Nemcev, pozabiti slovenstvo in narodnost in iz napak razumljenega „liberalizma“ delajo z nemškutarji proti svoji narodnosti, so torej pomočniki grobokopov lastne krvi. Izdajalci pak so bili pri vseh narodih in ljudstvih, o katerih koli more zgodovina pričati, proklinjani in zaznamovani.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 16. februarja.

O dunajski *ministerski krizi* se piše v „A. Allg. Ztg.“: „Nihče ne more dvomiti niti eno trenotje, da, ako vpraša ministerstvo državni zbor, da-li ima vlada še zaupanje parlamenta, odgovori večina z zaupnico; državna zbornica se v tem tudi kljubu malih pobitij, katere je v poslednjem dobi prouzročila posameznim ministrom v specialnih vprašanjih, ne bode pustila motiti. A položaj je tak, da tudi votrana zaupnica državnega zbora komaj zadosti, vlada podeliti njenim nalogom potrebno moč. Zaradi tega bode ministerstvo prisiljeno na drugi važni faktor v konstitucionalnej državi, na krono apelirati, ter ravnaje se po ogerskem izgledu, izročiti vladarju svojo osodo. Mej tem časom izide cesarjevo mnenje in naredba glede ogerske kabinetske premembe, in sledoja bode še le objavila v sebi tudi značaj cislejtanskih prememb.“

Dunajski dopisnik v „Frankf. Ztg.“ pojasnuje, zakaj se niso prečitala neka pisma v Ofenheimovej pravdi, namreč o podkupnosti dunajskih novin, ter pravi, da zaradi tega ne, ker je izdajatelj največ kompromitiranih in Ofenheimu najbližje stoječih novin („N. fr. Pr.“) izrazil se, da če bodo njegovi osobni dopisi k Ofenheimu objavljeni, bil bi tudi on potem prisiljen objaviti osobna pisma in dopise visoko postavljenih ljudi, kateri so za Hohenwartovega časa pisali take dopise pokojnemu drugu njegovemu (Friedländerju).

Slovaške „Narod. Noviny“ zahtevajo od ogerskega ministerstva, ker se zdaj na pravniški akademiji v Prešburgu ustanavljati dve novi stolici: profesorski, za moderno filologijo, zgodovino in literaturo, da bi se založila tudi stolica za slovaški jezik in literaturo. Za sedaj klic vpijočega v puščavi.

Andrašjev organ „P. L.“ tolaži svoje bralce, da ministerska kriza na Ogerskem, katera bode z vstopom Tisze v ministerstvo utrdila avstro-ogersko pogodbo od leta 1867, ne more biti za položaj Andrašija, kot stvaritelja one pogodbe.

Ogerski vodja levice je pozvan v Beč k cesarju zaradi dogovora o njegovem možnem vstopu v ministerstvo.

Vnematje državo.

Ruska vlada je odgovorila na angleško noto o neudeleženji angleške države pri konferenci za mejnarodno vojno pravo v Peterburgu. — „Moskovskija Vjedom“ poročajo, da se bodo ruske verske postave zopetno popravile v smislu večje svobode.

V *Rumuniji* je enkrat vlada na krmilu, ki ima, kakor je videti, narod za soboj. Te dni je vlada dobila v zbornici zaupnico od dveh tretjin poslancev, kljubu temu, da je opozicija protivila se.

Srbska skupščina je sprejela postavo vsled katere se vojna služba zmanjša pri novacih od 3 let na 2 leti. Tudi edini sin mora vojak biti.

Na *Francoskem* zmešujave še nij konec. Drugo bi ne pomagalo, nego razpustiti to skupščino, ki nij kos ustavnostnih zakonov skleniti.

V *italijanskem* parlamentu je poslanec Caroli s tovariši predložil naj se vlada pograja, ker je oficijalne kandidature s svojo vladno organizacijo podpirala, ker je načelom konstitucionalizma in svobode protivno. (O Italijan, ko bi ti stoprv v Avstrijo prišel in naše volitve videl! Ur.) Ministri so se izgovarjali. Njihova izjava se je na znanje vzela s 147 proti 100 glasi, potem ko je prej ministerski predsednik Minghetti levo nagovarjal, naj vprašanje o zaupanju do ministerstva stoprv potem stavi, kadar bodo predlogi o finančni uredbi ter o varnosti osebe lastnine sprejeti v zbornici.

Dopisi.

Iz Celovca 13. febr. [Izv. dopis.]

(Preširnova svečanost.) Narod, kateri je od marsikatero strani uže bil nedavne čase počasni smrti posvečen in je vendar — ne glede na razne zapreke, mogočne nepravilike in strašne nevarnosti rešil si življenje, šteje mej možmi, kateri so ga groba, duševnega pogina rešili in na novo probudili, v prvej vrsti posebno take na narodnem polji sveteče se zvezde, ki so v prvo poskusili britko resnost narodovega bivanja in ob enem, da si včas od svojih sovremenikov zaničevani in ne poznani, oznanjevali boljše dni, boljše prihodnjost. Mej ovimi sveti se posebno mlademu zarodu priljubljeni naš France, katerega spomin mladino slovensko navduševa, k delovanju izpodbujeva in jej podaje duševno moč skazati se povsem kot cvet in veselo upauje veselejše prihodnjosti.

V prvej vrsti je v tem oziru poudarjati slovensko mladino starodavnega Gorotana, katera se je brez ozira na žalost obudajoče vedenje gorotanskih nekdanjih „voditeljev“ in sedaj v vodi popolnem nemškega „rechtsteilerstva“ plavajočih mož, uže nekaj let sem po lepih svečanostih ponosno spomnila njenega buditelja.

Vedno se obrača mladina k besedi svojega prevzvišenega proroka, ga vedno bolj in bolj ljubi in vesolnemu svetu kaže, da isto korifejo, katere milo doneče pesni še pred kratkim niso tako sploh odmeva nahajale, čez vse časti in le njej v mladem srcu slavoloke stavlja.

Enaki izraz prave navdušenosti je bila zadnja svečanost na slavo dr. France Pre-

širau, katero so 7. febr. napravili celovski dijaki, ter njemu čast in slavljenje — sebi pa občo zadovoljnost in spoštovanje priborili.

Veselica sama se je pričela s kratkim nagovorom, kateremu je kasneje sledil obširnejši slovesnostni govor dijaka B., ki nam je v krasnej besedi in s pravo navdušenostjo v lepem okviru slikal pomen veselice, velike zasluge Preširnova za narod slovenski in njegovo slovstvo, in tudi poudarjal, za kaj, da ravno mladina njega ljubi, ter mu ostane do zadnjega udana. Govor B—ov nam je bil porok, da mladina v vsakej stroki napreduje, da se vadi čistega jezika, lepega govora in so jej zdrave misli povsem lastne. Z deklamacijo: „Povodnji mož“, nijmo bili zadovoljni. Deklamator si je nekda poprej mnogo prizadeval in tudi pri predskušnji svojo nalogo baje dobro rešil — ali deske, ki pomenijo svet, bile so mu neprijazne, nezname in zaradi tega je v svojej preplatenosti stavil zadnje kitice za prve in nasprotno. Razvidi se iz tega, da mladina slovenska premalo v dobre družine zahaja, da so jej premnogokrat boljši krogi zaprti in se v očigled temu ne more v obnašanju in družbinskem vedeju dovoljno izobraziti. Stanuje le pri bolj bornih, starih — večji del prepobožnih — ženicah, občuje le s sodijaki in na ovi način za drugimi zaostaje.

Mej posameznimi točkami so se prelepo razlegali krepki glasovi dijaškega pevskega zbora. Po vsakej pesni je bilo ploskanje občno. Najbolj so se dopadale pesni: „Slovčan“, „Domovini“ in Višharjeva „Ne vdajmo se“. Zadnje pesen so morali dvakrat zapeti in videlo se je tudi tu, da mladeniška srca čutijo, kar pojo. Dalje nam je dolžnost hvaležno se spomniti prekrasnega samospeva g. P., ki je z milo glasečim tenorom prednašal prelepo pesen Preširnova „K slovesu“.

Žalibog je le majhni, da premajhni oddelek tu živečih ženskih lepot v stanu razumeti pesnika našega in njegovo mišljenje, kajti celo slovanski starši, ki bivajo v sredini Koroške, odgojevajo mladino svojo le nemški in tudi na domu ne slišiš premilih glasov materinščine, tem menj torej Preširnova občudovanja in popevanja slovenskih deklic.

Samospevu se zamorejo v veljavi in lepi izpeljavi ponosno pridružiti čveterospevi: „Strunau“ in „Prošnja“. Mimo vsega tega je svečanost venčalo urno in razumno sviranje na glasoviru od strani dijaka S. in lepo igranje na piščalki in goslih.

Razvidno je, da je na ovi način tukajšnja mladina prelepo slavila Preširnov spomin; vse je bilo popolnem vbrano, lepota in prijetnost domačega govora, domačega petja in mladeniška navdušenost so se močno vtisnili pri vseh poslušalcih in vsakdor, ki mu je pravica draga mora reči: „Hvala tebi, premila mladina. Kadar prideš mej mili narod v katerkoli stopinji, obdrži vedno svoja načela, ljubav do domovine in do tvoje ljubimca Preširna!“

Sobane so bile primerno okinčane in si ogledamo zbrano občinstvo. V prvej vrsti je bilo tu mnogo število nježnega spola in tudi moštvo je bilo izredno dobro zastopano. Žalibog smo pogrešali večji del očete celovške čitalnice, katera

se še zmirom neče probuditi. Doveljno nij, da se za napravo enake svečanosti kake borček poda, temveč dolžnost je udeležiti se tudi enake slavnosti. Ravno tako smo pogrešali čast. duhovenstvo, katero kaj rado v ove sobane zahaja, ali le takrat, če so „katoliški večeri“. Kdor mladino ne obiskuje, se za njo ne briga, tudi ne more zahtevati, da bi ga ona ljubila. Da pa ona dan denes ne napravlja spomine cerkvenim možem, temuč le svojim narodnim ljubimcem, možakom, ki jo bolj in bolj navduševajo, je pač naravno. Če se kje na meji dežele mala kat. družba vstanovi, ki uže v porodu kaže, da jej niso mnogi meseci odločeni, popotovate po železnici s pravim ponosom; če pa lastna mladež v mestu, kjer sami bivate, narodno svečanost v spomin narodnega veljaka po težkem trudu in mnogih ovirah na občo zadovoljnost napravi in jo častno dovrši, vam nij moč iti le dvajset korakov, čeravno vas ona vabi.

Sploh pa so bili marljivi aranžerji ove slovesnosti gotovo zadovoljni z mnogim in odličnim občinstvom, katero je radostno podalo se v lepe sobane, iz katerih je bila le težka ločitev. Po besedi je bil namreč prav živahen ples, ki je trajal do belega jutra.

Iz Trsta 14. febr. [Izv. dop.] Prestalo je biti srce možu, katerega je spoštovalo vse, prijatelj in protivnik, rojak in tujec Jarnej Legat, škof tržaški in koperski, vitez reda železne krone, tajni cesarjev svetovalec, itd., je bil rojen Slovenec na Gorenjskem v Naklem 16. avg. 1807 l. Njegov oče je bil cerkovnik, akoravno je imel veliko družino, dal je dečka v šolo v Kranj, potem v Ljubljano v gimnazijo. Iz ljubljanskega gimnazija je šel zaradi sitne okoliščine v Goriško semenišče. 19. sept. 1830 l. bil je za duhovnika posvečen, in potem je šel na Dunaj v Augustineum, kjer je postal teologije doktor. Po dovršenji študij na Dunaji poklical ga je njegov strije goriški nadškof Valand za svojega tajnika. Potem je bil profesor teologije na semenišči v Gorici. Tržaški škof sloveči slovanski literat Ravnikar, poklical ga je za svojega kancelarja. Po smrti tržaškega škofa je bil imenovan od cesarja Ferdinanda on za to mesto. Pomagal je ubogim ne glede, je li kdo katoličan, brezverec, grk, luteran ali kar si bodi. Plačeval je ubogim dužinam stanovanje, več dijakov je podpiral svoje sorodnike je vzdrževal, tri nečake studirati dal. Škof Legat pa je bil tudi dober Slovenec. Dokaz temu je to, da kadar smo prišli k njemu prosit za kako narodno podporo, nij nikdar svoje pomoči odrekel. Ko je prvi „Primorec“ izhajal, (namreč mislim, ko je bil še resen, a ne pozneje, ko je pod Mohorčičem in Haderlapom komunardoval) imel je velike materialne ovire, a ko je Legat za nje zvedel, odstranil jih je radodarno. Pri tržaškem kapitelnu se je čez 100 iztisov onega lista oddajalo. Kar se cerkveno politične stvari tiče, ostal je vedno neutralen in se nij mešal v ostre in fanatične borbe. Svojim duhovnom nij pašoval, nobenih „Uršk“ okolo njega nij bilo, tržaški in koperski duhovni so imeli v njem prijatelja, ki jim je dal prostost po svojej vesti pošteno delati; za to so iz Kranjskega dohajali radi duhovni v tržaško škofijo.

Burja je pri nas hujša nego po zimi in tudi velik mraz imamo uže 14 dnij. Morska pošta zakasneva in izostaje. Žita se izvaž

vsak teden več parnih ladij na Angleško. Kaj počnemo, ako bode slaba letina?

Iz Gradca 13. febr. [Izvirni dop.] (Društvene razmere slovanskih dijakov.) Konec zimskega polletja se bliža. Odbori raznih tu obstoječih društev bodo kmalu poročali svojim udom o delovanju, da potem vstavijo za kratek čas, za velikonočne praznike svoja delovanja. — Ali kaka bodo ta poročila? — Uže sedaj je mogoče to načrtati.

Vseh slovanskih društev obstoji tu šest. Najmarljivejše delovalo je srbsko akademično društvo „Sokol“, kder se pridno razpravljajo znanstvena predavanja, akoprem je malobrojno, tako, da broji le 16 članov. Za njim prideti društvi: vseslovansko (a zastopano le po slovanskih dijakih), literarno društvo „Sloga“ in literarno društvo slovanskih tehnikov „Vendija“, od katerih zadnja še tudi zelo marljivo radi, broječa tudi le malo udov. „Sloga“ pa, imajoča največ udov, v tej razmeri le malomarno deluje, tako da niti na vsake 14 dnij eno predavanje ne pride, kakor pravila terjajo, in še tedaj se malokdo rad za kako resnično kaj vredno predavanje oglasi, temveč skoro le prisiljeno, mej tem ko se pri Srbih nekateri uže za 6 predavanj naprej oglašujejo. Izgovarjajo se „Složani“, da nemajo časa! Se-li pa more na taka izgovarjanja ozir jemati? Je-li res, da bi dijak toliko časa v enem semestru ne imel, da bi ne mogel kakega — saj ne dolgega — predavanja si spisati? — Nikakor ne! To je malomarnost, da ne rečem — lenoba slovanskih dijakov, ki se vedno bolj širi, in se tudi prej marljivih delavcev na narodnem polji polastuje. Vse govoriči: saj nič ne pomaga, za Slovence nij spasenja, — saj povsod propadamo! — Da! malo uspeha imamo, vse se nam tako rekoč razgubi, da slednjič ne znamo, ali smo si kaj pridobili ali ne. Pa, ako smo vsi taki nihilisti, — ako pripuščamo vse le osodi, sami pa roke križem držimo — tedaj res gotovo nij spasenja za nas. — Delajmo pa marljivo, in videli bomo, če bode res vse zaman! Ako nam tu ali tam kaj izpodleti, ako v marsičem ničesa ne dosežemo, kar smo doseči upali, vendar ne smemo upanja izgubiti, — ne smemo uže radi tega nihilisti postati in lenobo pasti, temveč marljivejše moramo delovati, se krepiti in oboroževati z raznim orožjem, in videli bomo, da končno premagamo sovraga, in da se bode poznal naš trud tako, da ga bodo videli i naši najhujši nihilisti.

Kako marljivi, kako vneti za Slovanstvo so še bili dijaki pred dvema leti in še lanskoleto! Mnogo se je čulo o njihovem delovanju na vse strani; a sada nemajo niti zastopstva, t. j. odbora, ki bi jih na zunaj zastopal pri vsaki priliki, kadar bi bilo treba. Ako je kak dijak umrl, marljivo je odbor slovanskih dijakov za to skrbel, da se dostojno k večnemu počitku spravi, a sedaj — se to pripusti le najbližjim prijateljem pokojnika!

Kje so uzroki tej malomarnosti? Jaz pravih uzrokov ne poznam in jih torej navedi ne morem. Največ je morebiti kriv tega separatizem, ki tako zelo vlada mej slovanskimi dijaki. Niti enega društva nemamo več, ki bi spojil vse slovanske dijaške elemente. Edino društvo, kjer so se shajali še slov. dijaki je bilo „pevsko dru-

štvo", ki pa sedaj mirno počiva, dokler ga zopet kak ugoden čas ne probudi. Sinoči sklical je odbor „pevskega društva“ občni zbor, kjer bi se naj posvetovalo o njegovem obstanku ali razpadu. Žalostno znamenje! — Pesnik poje:

„Wo man singt, da lass' dich ruhig nieder;
Böse menschen haben keine lieder!“

Ali naj to tudi o nas velja?! — Da nemamo pevskega društva, ki bi nam včasih kako lepo pesem zapelo in nas s tem navduševalo — tudi to je uzrok našega nihilizma. Povsodi učinja pesem globok vtis na človeka, ter ga spodbuja in navdušuje, in to najbolj pri Slovanih, ki so bili vedno vnetji za svoje lepe pesmi. A o nas to ne velja; mi nismo vneti za pevanje, — kar je sinočno zborovanje pokazalo, katerega se je udeležilo le — 16, beri šestnajst Slovencev! Kje so bili drugi? Kje Srbi in Hrvati? (Morebiti zopet časa niso imeli?) Ali vam nij mar za tako važno društvo? In zakaj ne?

Pri tem zboru je poročal odbor, ki je imel nalogo, „pevsko društvo“ zopet okrepiti. Odbor se je hotel zediniti s „Slov. Besedo“, da bi tamo „pevsko društvo“ kot društvo obstalo in v njenih sobanah svoje pevske vaje imelo. Stavil je odbor torej zelo lahke pogoje, pod katerimi bi se hotelo s „Slov. Besedo“ zlititi. Ali „Besedijanci“ niso hoteli sprejeti teh pogojev, ampak stavili so oni od svoje strani take pogoje, da odboru „pev. društva“ nikakor nij bilo mogoče se zediniti z „Besedo“. Prosil je odbor potem, naj bi kot društvo vsaj v njenih prostorih pevske vaje smeli imeti, za kar bi bili pripravljene nekoliko plačevati, a to jim je „Beseda“ kratko odrekla, akoprem ona nekemu „nemškemu“ društvu svoje sobe na razpolaganje daje. Ker torej odbor pri „Besedi“ nič opravil nij, prosil je rektorja, naj jim na univerzi kako sobo prepusti, kakor je bilo i prejšnja leta, a rektor jim je zopet prošnjo odbil, rekoč, da nema sobe. Tako je tudi akademiško pevsko društvo, s katerim je „slov. pevsko društvo“ prejšnja leta skupaj sobo imelo, sobo odreklo, ko jo vendar zastonj na univerzi od rektorja ima. — Tako stanje je gotovo žalostno za pevsko društvo! Odbor je bil tako prisiljen na zbor staviti vprašanje o obstanku ali razpadu. Obstanek je pa le tedaj mogoč, kakor so odborniki preračunali, ako mnogo društvenikov pristopi, in se vsi zavežejo, tri mesece naprej mesečnino plačevati, da si more sobo najeti. Spoznavši take neugodne razmere, sklenili so pri občnem zboru navzoči, da društvo dalje obstoji, in so se zavezali, kolikor mogoče članov izvršujočih in podpirajočih si pridobiti, odbor pa naj apelira na senat in prosi za sobo ta čas, dokler bode društvo zamoglo prirediti zopet svoje delovanje.

Mnogo truda nas bode sedaj stalo, ako hočemo dobiti potrebno število društvenikov, ker naši nihilisti se bodo zopet na vse načine izgovarjali, da jim nij mogoče pristopiti radi časa ne, ali celo — da takega društva ne potrebujejo; in pa: saj iz tega zopet nič ne bode, — kakor navadno govoričijo.

„Slov. Beseda“ je tukaj pokazala prav svoje slovansko (?) čutje. Lani je povsodi prosila, i posebno nas dijakke, da bi jo tako rešili pogina, a sedaj nas tako okolo za-

vrača, da bi si človek mislil, bog zna, kako dobro da stoji; a vendar nij mogla letos nobene javne veselice napraviti, a kakor se je to prejšnja leta zgodilo, se ve da, z deficitom. Letos je napravljala le v svojih prostorih zabave in plese, kar je imela prav. Ker tukaj so se društveniki prav dobro zabavali, in nij se bilo bati deficita, ki tako rad vse javne plese spremlja.

Ostaja nam še eno društvo, ki ima dijakke, rojene Slovane za društvenike, a o njegovem delovanju ne morem ničesar poročati, ker se je še le pred kratkim časom zopet konstituiralo, ker je bilo preje le do konca šolskega leta dovoljeno. To društvo ima sicer rojene Slovane za društvenike, a značaja pa nijma slovanskega, temveč le „velikohrvatski“ popolnem Starčevićjansk, in zaradi tega se malo kdo od Slovanov za njega briga. Preteklo šolsko leto so vsa slovanska dijaška društva hotela pristopiti k „Slov. Besedi“, a ker je to starčevićjansko društvo, imenovano „Adriatik“ tamo zborovalo, niso hoteli Slovani pristopiti, kar se ve, da nij bilo prav. Kaj nam mari Starčevićjanci; pustimo jih gotovo se bodo preživeli. Saj je tudi še mnogo Hrvatov, ki so vneti „Slavjani“, kakor je pričalo lansko leto društvo „Danica“, ki pa sedaj nij več mej živimi, morebiti zaradi tega ker je letos mnogo Hrvatov doma v Zagrebu, ostalo.

Po teh društvih se vidi, kako separatistični smo še Slovani, kakor vedno. A zopet se je začela mej nekaterimi širiti ideja, da vendar osnovimo kako vzajemno društvo. Ne misli se tukaj na kako novo posebno društvo, nego naj bi se zlili vsi s „Sl. Besedo“, kjer bi potem še vsaki posebej imeli svoje „klube“ Slovenci, Srbi in dr. Sedaj se o tej vzajemnosti še ne more govoriti, a mogoče je, da se ta ideja vedno bolj razširi mej dijaštvom in se tudi pozneje obistini, posebno žele to Srbi in nekaj Slovencev. Žali bog! da moram tukaj omeniti, da ideja Slovanstva mej Slovenci bolj t'a izgubljeva, nego dobiva, da nekoji nihilisti in posebno še „Kranjci“ nič kaj prijazni niso ni Srbom ni Hrvatom. Jaz mislim, da so to le osobne mrznje, — da bi le res samo take bile; — ali zaradi ene osebe, katere morebiti eden ali drugi trpeti ne more, se ne smejo vsi mrziti in ideja popustiti. Ne spravljajte osobnostij v društvena življenja; pustite svoje krive nazore, ki navadno pri takih mrznjah vladajo! Bodimo najpreje Slovani, potem stoprv Slovenci, Srbi in Hrvati! Dokler ne bodemo postopali složno, nikakor ne moremo uspehov imeti, temveč le izgubo in propast. Na mladino se ozira vsa slovanska domovina, na vas bode stavila svoje zaupanje, da jo rešite in jej pomagata. Ne ločujmo se drug od drugega, temveč skupno kakor eno telo, delajmo i radimo marljivo za blagost naše domovine. Spominjajmo se besedij v Boris Miranovi pesmi:

„V kateri koli pride ti podobi
Skušnjava zapeljiva, trdno stoj;
Ko boj divja, ne omahaj v zvestobi!“

Domače stvari.

— (Vojaško rekrutiranje) na Kranjskem bode od strani komisije za Dolenjsko za leto 1875 v teh dnevih: 15. aprila oproščevanje v Ljubljani za mestno občino Ljubljano, 16. in 17. apr. nabiranje v Ljub-

ljani za mestno občino ljubljansko — 19. in 20. apr. oproščevanje v Kamniku za politični okraj Kamenik. — 21., 22., 23. in 25. apr. nabiranje v Kamniku za politični okraj Kamenik. — 26. oproščevanje v Litiji za politični okraj Litija, 27., 28. in 29. apr. nabiranje v Litiji za politični okraj Litija. — 1. in 3. maja oproščevanje v Krškem za politični okraj Krško. — 10. in 11. oproščevanje v Novem mestu za politični okraj Novo mesto. — 12., 13., 14. in 15. oproščevanje v Črnomlju za politični okraj Črnomelj. — 19., 20. in 21. nabiranje v Črnomlju za politični okraj Črnomelj. — 24. in 25. maja oproščevanje v Kočevju za politični okraj Kočevje. — 26., 28., 29. in 31. nabiranje v Kočevju za politični okraj Kočevje. — Za Gorenjsko in Notranjsko pak te le dni: 7. in 8. aprila oproščevanje za politični okraj ljub. okolice. — 9., 10., 12., 13. in 14. nabiranje v Ljubljani za politični okraj ljub. okolice. — 16. oproščevanje v Radoljici za polit. okraj Radoljica. — 17., 19., 20. nabiranje v Radoljici za politični okraj Radoljica. — 22. in 23. oproščevanje v Kranju za polit. okraj v Kranju. — 24., 26., 27. in 28. nabiranje v Kranju za politični okraj Kranj. — 14. maja, oproščevanje v Planini za politični okraj Logatec v Planini. — 15., 18. in 19. nabiranje v Planini za politični okraj Logatec v Planini. — 21. in 22. oproščevanje v Postojni za politični okraj Postojna. — 24., 25., 26. 28. nabiranje v Postojni za politični okraj Postojna.

— (V Ljutomer) pride za župnika g. Šinko, dosedaj bogoslovja profesor v Mariboru, narodnjak zmeren in previden mož, zatorej spoštovan. Ljutomeri si morejo čestitati.

— („Gospodarjevo“) uredništvo po g. Ulagi prevzame th. dr. Gregorec, ker družega urednika kat. društvo nij moglo dobiti. Prof. Majciger, katerega so prej prosili, bil je odrekel.

— (Nemarnost.) 16. t. m. po noči umrla je žena kmetu v Bezoviku pri Ljubljani na porodu. Poklicani zdravnik prišel je prepozno, našel jo je uže mrtvo. Umrla je vsled hude krvavitve. Izkušene babice pri porodu nij bilo, pomagala je le neka druga ženska, katera krvavitve niti poznala nij — in le tej okoliščini se mora pripisati smrt revne žene, katera je tri majhne otroke zapustila. — Zoper nepoklicano babico se bode na tožbo zdravnikovo preiskava začela.

Izpred porotnega sodišča.

V Ljubljani 10. febr.

Zvečer 7. novembra 1874 so sedeli kajzarica Polona Kern, njen mož Andrej Kern, sestra Mica Stebe in teta Muna Stebe v svojej kajži v Križah, ko je bil ogenj v peči uže pogasnil. Okolo sedmih, ko so uprav večerjali, je sosedov Peterlinov pes močno zalajal, znamenje, da je tujec blizu. Ker je Polona tudi 3 korake slišala, šla je iz sobe v vežo, kjer je videla, da je proti gozdu obrnena stran zelo razsvetljena. Da bi pozvedela, od kod taka svetloba, stopila je pred hišo in zapazila je, da gori slamnata kajžina streha takoj nad vratmi, kjer je bila tako nizka, da jo je vsak z roko lahko dosegel. Žena je začela vpiti, na to so prileteli gasiti domačini in sosedje, pa njih trud je bil zastonj, pogorela je kajža, hlev in pod in mnogo zaloge. Tudi Au-

dreju Kernu, Mini Stebe so pogorele premakljivosti, in poslednja se je pri rešitvi blaga močno opekla. Poškodovana in tudi zvedenci cenili so škodo, kar se tiče poslopja na 600 gold., a za 300 gold. so bila poslopja zavarovana. — Vrednost pogorelega blaga ceni Polona na 200 gold.

Ker je ogenj po izpovedbi poškodovane in domačih ljudij nastal koj nad hišnjimi vratmi, ker je Apolonija Kern malo poprej pred svojo kajžo nekoga koračiti slišala, ker je, malo predno je goreti začelo, sosedov pes močno lajal, kar le takrat stori, kadar se kak tujec bliža, ker je pes, kakor sosed Peterlin pravi, ko mu je verigo odvezal, naravnost tekel v bližnji gozd, znamenje, da je pes sledil v gozd bežečega tujca, ker ogenj na tem kraju sam od sebe nastati nij mogel, se mora sklepati, da je nekdo z namenom, da bi nastal požar, vtaknil zažigalo v slamnato streho. To pa ustanavlja objektivno zločinstvo zažiganja po §. 166 kaz. zakonika.

Takoj, ko je ogenj nastal, je počil glas, da je neki 67 let stari berač Jarnej imenovan, kajžo zapalil in sicer, da bi se maščeval nad Mino Stebe, katera je poprej z njim po svetu beračila, potem ga pa zapustila in pri svoji sinovki Poloni Kern stanovala. Žandarska patrola je sumljivega berača zasledovala in ga kmalu na podu Gašper Korbarja v Mostah našla. Imenoval se je Jarnej Grošelj, bil je večkrat zaslišan pa vedno tajil. Zelo sumljivih uzrokov pa našteje zatožni spis.

Jarnej Grošelj je namreč tudi sam pretil z zažiganjem. Kakor Mica Košar in njen sin Janez Košar pripovedujeta, je prišel en teden ali pa še ne en cel teden, predno je Kernova kajža pogorela, berač k njima v hižo. Na enkrat se je govorica pričela o Mini Stebe in berač je pravil, da mu je mož Mine Stebe rekel, da bo tam, kjer Mina stane gorelo, da bode Mini obleko raz života potrgal, da jo bo usmrtil.

Tudi je deloma zunaj sodnije sam obstal. Ko sta ga namreč žandarja izpod sena pri Gašperju Korbarju izkopala, ali se je zavoljo mraza tako v seno zakopal ali zavoljo tega, da bi se skrila — in vprašala, zakaj je zažgal, odgovoril jim je, da je bil jezen in pijan, da je tobak prižigal in da se je nesreča zgodila.

Priče so ravno tako govorile, kakor v preiskavi. Najbolj je zatoženca potlačila Apolonija Kern, kateri je hiža pogorela. Pravila je mej drugim tudi, da je nekdo iz bližnjega gozda ukal, ko je ona na pomoč klicala.

Žandar Olšak pripoveduje, kako je berača Grošeljna našel. Oštir Gašper Korbar je beraču dovolil, naj na njegovi štali v senu prenoči, ko je pol ure po ognji k njemu prišel. Žandar Olšak je iskal na štali berača, videl potlačeno seno, kjer je prej ležal berač, a od berača samega nij bilo ni duha ni sluha. Da bi se prepričal, da se tudi v seno nij zakopal, sunil je s bajonetom večkrat v seno. Na enkrat čuti Olšak, da je zadel nekaj trdega s bajonetom. Sune še enkrat in vidi, da se seno kaj sumljivo premika. Odmeče seno in zasači en sežanj globoko skritega berača — Grošeljna.

Priposednik porotnikov naznani, da je rezultat posvetovanja ta, da so vsi porotniki

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

na vprašanje, ali je Grošelj kriv, odgovorili "da".

Izrečani porotniki so bili: Eržen Fr., Pikuš Gr., Oven J., Vadnov J., Tome J., Petrič T., Wakonigg J., Schumer J., Vevar M., Varl T., Skofic Fr., Rus L.

Sodniki so vsled tega odgovora porotnikov, Jarneja Grošelja krivega spoznali hudo delstva zažiganja po §. 166 kaz. zak. kazeni so zmerili po §. 167 črka l k. pr. in po §. 338 k. r. s 7letno težko ječo, poostreno vsak mesec z enim postom, in 7. novembra vsacega leta s zaporom v temni ječi in s trdim ležiščem.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Mariboru.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; železa i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenec in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj. Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852. Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in ne prepenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalac in člen mnogo učenih druzev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842. Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkusnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856. Ponavlja izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo. Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalac. Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872. Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poúžiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik. Montona, Istra. Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik. Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v "Berliner Klinische Wochenschrift" od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana "Revalenta Arabica" (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanja in hipohondriji.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenju.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišcanju v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

Revalesscière-Biscuiten po pol funta 1 gold. 50 kr. — 2 funta 2 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold. 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr.

in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Ašker, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Imenovanu Dicenti & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Ljubljani Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, zakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerjskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah paketicah ali kovčeti.

Dunajska borza 16 februarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gid	90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	"	80	"
1860 drž. posojilo	112	"	50	"
Akcije narodne banke	95	"	—	"
Kredite akcije	20	"	—	"
London	11	"	35	"
Napol.	8	"	90	"
C. k. cekini	5	"	27	"
Srebro	105	"	60	"

Tužnega srca in globoke bolesti javljamo vsem zlahtnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, tast, stari oče in strije, gospod

Fidelis Terpine,

graščinski in tovarniški posestnik, vitez c. kr. Franc Josipovega reda, lastnik zlate čestne svetinje I. razreda "Academie Nationale Agricole" itd. v Parizu in čestni vice podpredsednik nje, bivši predsednik ces. kr. kmetijske družbe krajske, čestni mešan ljubljanski, čestni člen trg. bolnišnega, penzijskega in podpornega blagajničnega društva v Ljubljani, čestni člen, pravi in dopisovalni člen mnogih domačih in tujezemskih druzev in družb itd.

dné 15. februarja ob 12^{3/4} uri po noči, v 76. letu svoje starosti po dolgej bolezni, previden z sv. zakramenti umirajočih, mirno v gospodu izdihnil svojo dušo.

Pogreb bode v sredo 17. februarja popoldne ob 4. uri iz hiše št. 8 na glavnem trgu. Svete maše se bodo brale v mnogih cerkvah. Nepozabljivi ranjki se priporoča pobožnemu spominu.

Ljubljana, 15 februarja 1875.

Josipina Terpine, soproga.

Emilija Baumgartner, Marija Tautscher, adoptirana hči, roj. Florian, Ivan Baumgartner, ml., Josefina pl. Tonazzo, zet, roj. Florian, Josipina, Marinka, Alma, Gabriela Skaria, vnukinja, nečakinje, Karol Florian, nečak.

(53—2)

Št. 2142.

Razglas.

Neki 7. dan t. m. kot stekline sumljiv, v tukajšnje živinozdravnišnico oddani pes tukajšnjega posestnika poginil je v noči 10. t. m. in raztelesenje potrdilo je stekline.

Pes je bil belo-sivi pinč, srednje velikosti, držal se je največ Žabjeka, in nij kakor se je pozvedelo, nobenega človeka, pač pa tri pse ogrizel, kateri so se pa uže 8. t. m. v opazovanje oddali in sedaj pobili.

Ker je pa vendar mogoče, da so tudi drugi psi ogrizeni, tak se v obrambo tako žalostnih nasledkov, ki iz zanemarjenja nujno potrebne previdnosti nastanejo, zaradi osobne varnosti sleherne naprosi, pse, od katerih sodi, da so prišli s steklino v dotiko semkaj naznaniti.

Posestniki psov se pa glede na §. 387 kaz. zak. opomnijo, da svoje pse natanko opazujejo, jih kar naj manj mogoče okrog etati pustijo, in ako bi kako zasmeje bolehanja pri njih zapazili, takoj semkaj naznanijo. (44—3)

Mestni magistrat v Ljubljani,

12. februarja 1875.

Lastnina in tisk "Narodne tiskarne".